

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Bohuslavou Drahošovou v právní věci žalobkyně **A. Z.**, zastoupené JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem se sídlem Moravská Ostrava, Sadová 553/8, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, dříve Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje se sídlem Ostrava 2, 28. října 117), o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25.7.2011, č.j. MSK 110760/2011, sp. zn. SOC/28881/2011/Bry 701 S15, o **dávce státní sociální podpory**,

t a k t o:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25.7.2011 č.j. MSK 110760/2011, sp. zn. SOC/28881/2011/Bry 701 S15 **se zrušuje** pro nezákonnost a vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. **Žalovaný je povinen** zaplatit žalobkyni na nákladech řízení k rukám právního zástupce JUDr. Milana Ostřížka, advokáta se sídlem Sadová 553/8, Ostrava-Moravská Ostrava částku **9.922,- Kč**, a to ve lhůtě do 60-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobkyně se žalobou ze dne 17.8.2011 domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. V žalobě uvedla, že obdržela na přelomu I. a II. dekády měsíce srpna napadené rozhodnutí žalovaného

Krajského úřadu pro Moravskoslezský kraj, odboru sociálních věcí, sp. zn. SOC/28881/20111Bry 701 S15, čj. MSK 110760/2011 ze dne 25.7.2011, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajská pobočka v Ostravě, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová tak, že povinnost žalobkyně vrátit přeplatek dávky státní podpory - rodičovského příspěvku ve výši Kč 53.200,- se stanovuje do dne 20. července 2011.

Uvedla, že proti označenému rozhodnutí podává žalobu z následujících důvodů:

1) Napadené rozhodnutí vykazuje několik formálních i věcných závad, stejně tak jako zcela tendenční výklad předpisu, který navíc žalobkyně nemohla znát, když s vyplňováním předepsaných tiskopisů jí bylo pomáháno odbornou pracovnící - referentkou Úřadu práce ČR - krajská pobočka v Ostravě, referát SSP na kontaktním pracovišti v Orlové, která byla o rodinné situaci žalobkyně úplně a beze zbytku seznámena, což vylučuje nejen uplatnění "objektivní odpovědnosti", ale zakládá domněnku vědomého poškozování žadatelů ze strany správního orgánu, který o dávce rozhoduje.

2) Napadené rozhodnutí je nutno považovat za nulitní, protože stanovuje povinnost ve lhůtě "do dne 20. července 2011", když v této době – tedy k 20. červenci 2011 nebylo ani vydáno a ani účastníkovi v tomto případě žalobkyni a povinné doručeno. Ze záhlaví napadeného rozhodnutí je zřejmé, že bylo vyhotoveno po datu 25.7.2011, tedy po době stanovené povinnosti a doručeno žalobkyni bylo až v průběhu měsíce srpna 2011, což zakládá nemožnou povinnost.

3) Napadené rozhodnutí neobsahuje informaci o možném opravném prostředku - tedy o možnosti požádat soud o přezkum dotčeného správního rozhodnutí. Informaci o tom, že proti rozhodnutí nelze podat odvolání dle ust. § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. v platném znění, je informací neúplnou.

4) Správní orgán se nezabývá tím, co žalobkyně napadala v odvolání, tj. že formuláře byly vyplňovány žadatelkou za odborné pomoci odborné referentky Úřadu práce ČR, krajská pobočka Ostrava, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová z informací žadatelky. Touto věcnou námitkou se odvolací orgán vůbec nevypořádal a navíc vůbec nezhodnotil a nevzal v úvahu skutečnost, že žalobkyně má trvalé bydliště v ČR, stejně tak jako její děti. Skutečnost, že se žalobkyně evidenčně zdržuje na území SR, není pro rozhodování rozhodující.

Dále žalobkyně uvedla, že má za to, že právní úprava, kterou správní orgány citují pro rozhodnutí o stanovení povinnosti vrátit dávku státní podpory - rodičovského příspěvku s tím, že ČR není příslušná k výplatě rodinných dávek, je právě zaměřena obráceně a výklad žalovaného orgánu není správný, když navíc nikdo nikdy nezpochybnil trvalé bydliště žalobkyně v ČR a její vztah k ČR. Dle jejího názoru postup napadených orgánů navíc zakládá asociálním přístupem prohlubování ekonomické zvěle orgánů státní správy, které mají za následek zvyšování chudoby mladých rodin s dětmi.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ze dne 8.11.2011 uvedl, že nesouhlasí s námitkami žalobkyně vyjádřenými v žalobě. Uvedl, že má za to, že jeho rozhodnutí netrpí věcnými ani formálními vadami, a že bylo vydáno v souladu s právními předpisy, jež na posuzovaný případ dopadají.

K tvrzení žalobkyně ohledně nesprávného výkladu právních předpisů uvedl, že s účinností od 1.5.2010 vstoupila v platnost nová koordinační pravidla (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009), která nahradila dosavadní koordinační úpravu v oblasti sociálního zabezpečení, zejména pak pokud se jedná o vymezení kritérií pro určení bydliště, když bydlištěm se dle úpravy platné k 1.5.2010 napříště rozumí obvyklé bydliště osoby, kde se soustředí její zájmy. Ve vztahu ke změně právní úpravy k 1.5.2010 tak bylo nutno posoudit nárok žalobkyně na dávku SSP, kdy v této souvislosti byla žalobkyně vyzvána k vyplnění příslušného formuláře, tj. formuláře označeného: "Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU". Tento formulář žalobkyně vyplnila a svým podpisem stvrdila správnost těchto údajů, a to dne 19.1.2011, kdy zároveň v tomto formuláři uvedla, že údaje o společně posuzovaných osobách uvedené v částech A a B formuláře jsou platné ke dni 24.7.2008. S ohledem na údaje uvedené v příslušném formuláři, kdy žalobkyně uvedla jako adresu bydliště SR (dle poznámky č. 3 v příslušném formuláři se bydlištěm rozumí obvyklé bydliště osoby, kde se soustředí její zájmy) kdy současně i místem výkonu výdělečné činnosti společně posuzované osoby (Z. J.) je stát EU odlišný od ČR, konkrétně zde Slovenská republika, nelze na ČR pohlížet jako stát primárně příslušný k výplatě rodinných dávek, a nelze na něj dle platných koordinačních předpisů pohlížet ani jako na stát sekundárně příslušný.

Žalovaný správní orgán dovozoval, že v průběhu řízení bylo jednoznačně prokázáno, že žalobkyně společně se svou rodinou jako společně posuzovanými osobami nemá na území ČR bydliště ve smyslu čl. 11 nařízení č. 987/2009, a že u žalobkyně není dle nové koordinační úpravy relevantní, že je se společně posuzovanými osobami hlášena k trvalému pobytu v ČR, kdy bydliště jako kritérium pro určení sekundární příslušnosti státu k rodinným dávkám, je dle nové koordinační úpravy pojmem obsahově odlišným od pojmu trvalý pobyt osoby, tj. nejedná se napříště o ekvivalent trvalého pobytu, jak k tomu bylo přistupováno podle předchozí koordinační úpravy. Uvedl, že s účinností nové koordinační úpravy k 1.5.2010 tak žalobkyni nevzniká nárok na rodinnou dávku (v podmínkách ČR dávky státní sociální podpory – rodičovský příspěvek). U žalobkyně a jejích rodinných příslušníků došlo ke změně bydliště, ve smyslu střediska zájmů jak ho zavádí nová koordinační úprava, již před účinností nové koordinační úpravy (žalobkyně bydliště ve formuláři deklarovala již k datu 24.7.2008), nicméně až s novou koordinační úpravou bylo možno usoudit na zánik nároku na dávku, resp. na to, že s účinností nové koordinační úpravy nárok na dávku již nevzniká, když nejsou splněny podmínky nároku na dávku. S ohledem na uvedené je žalobkyně povinna vyplacenou dávku, na kterou jí nevznikl nárok dle § 62 odst. 1 vrátit. Dlužná částka ve výši 53.200,- Kč představuje součet částek, které byly žalobkyni vyplaceny od účinnosti nové koordinační úpravy.

K námitce žalobkyně uvedené v žalobě, že žalovaný nezpochybnil trvalé bydliště žalobkyně v ČR, žalovaný sdělil, že nebylo toto nutno zpochybňovat, když trvalý pobyt sám o sobě, jak již bylo řečeno, nemá vliv na posouzení příslušnosti státu k rodinným dávkám a sám o sobě nezakládá nárok na rodinnou dávku podle národního právního předpisu.

K námitce žalobkyně, týkající se nulity napadeného rozhodnutí se vyjádřil tak, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně stanovící povinnost žalobkyně vrátit přeplatek na dávce státní sociální podpory bylo vydáno dne 19. 5. 2011 a doručeno žalobkyni dne 30. 5. 2011, kdy splnění povinnosti bylo žalobkyni uloženo do 20. 7. 2011. Dle § 71 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře nemá odvolání odkladný účinek, žalobkyně tak byla povinna splnit povinnost uloženou rozhodnutím správního orgánu I. stupně ve lhůtě stanovené v rozhodnutí napadeném odvoláním, a to bez ohledu probíhající odvolací řízení.

Vydání rozhodnutí, resp. doručení rozhodnutí žalované po lhůtě splatnosti přeplatku na dávce státní sociální podpory, kdy se nemění ani výše přeplatku a ani lhůta splatnosti, tak nemá vliv na případnou nulitu rozhodnutí tak jak ji definuje § 77 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

K námitce žalobce ohledně absence poučení o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví uvedl, že zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též jen „správní řád“) v § 68 odst. 5 ukládá správnímu orgánu v poučení rozhodnutí uvést, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje, a u kterého správního orgánu se odvolání podává. Žalovaný tak splnil svou zákonnou poučovací povinnost tím, že žalobkyni v napadeném rozhodnutí poučil o nemožnosti napadnout jeho rozhodnutí odvoláním. Pokud by žalovaný ve svém rozhodnutí žalobkyni poučil o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví, šel by „iniciativně“ nad rámec zákonné právní úpravy. Žaloba ve správním soudnictví není řádným ani mimořádným opravným prostředkem v řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

K námitce žalobkyně ohledně vyloučení její objektivní odpovědnosti v souvislosti s vyplňováním předepsaných tiskopisů a k námitce týkající se vědomého poškozování žadatelů ze strany správního orgánu rozhodujícího o dávce uvedl, že nelze souhlasit s námitkou žalobkyně, že vyplňování příslušných tiskopisů prostřednictvím pracovnice správního orgánu I. stupně vylučuje objektivní odpovědnost žalobkyně ve smyslu odpovědnosti za správnost a úplnost údajů zde uvedených. Žalobkyně vyplňovala předložený tiskopis za součinnosti pracovnice správního orgánu, která byla obeznámena se situací žalobkyně. Skutečnost, že příslušný tiskopis byl vyplňován za účasti odborné pracovnice prvostupňového správního orgánu obeznámené se situací žalobkyně, svědčí o tom, že příslušné tiskopisy byly vyplněny žalobkyni věcně správně a především pravdivě, kdy žalobkyně rovněž svým podpisem na příslušném formuláři stvrdila správnost zde uvedených údajů. K vyslovené domněnce vědomého poškozování žadatelů ze strany správního orgánu, žalovaný uvedl, že žalobkyně nemá pro tato tvrzení ve vztahu k její osobě žádný podklad, resp. důkaz podporující tyto domněnky. Námitky žalobkyně v tomto směru považoval za účelové, za situace, kdy

u žalobkyně absentují jiné argumenty, jimiž by podpořila žalobu proti rozhodnutí žalovaného.

Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně byla řádně poučena, a to ve výzvě ze dne 11.1.2011, že dochází ke změně koordinačních předpisů, kdy kompetentní k výplatě dávek je stát, ve kterém má rodina centrum veškerých zájmů. K tvrzení žalobkyně, že se správní orgán nevypořádal s námitkami žalobkyně v podaném odvolání, tedy že žalobkyně vyplňovala formuláře za odborné pomoci pracovníka správního orgánu I. stupně Odvolání do rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, referátu SSP, kontaktní pracoviště Orlová, ze dne 19.5.2011, č.j.: 5412/9KAD/7, č. sp.: 504/6/KAD, bylo žalobkyní podáno dne 13.6.2011, uvedl, že v podaném odvolání se uvádí toliko to, že se žalobkyně odvolává, kdy nesouhlasí s rozhodnutím správního orgánu I. stupně a zároveň žádá o „měsíční odklad výkonu rozhodnutí“. Pokud žalobkyně namítá, že se žalovaný nevypořádal s námitkami žalobkyně, nelze s tímto souhlasit, kdy v odvolání nebyly uvedeny žádné dílčí námitky, ke kterým by bylo nutné se dále v napadeném rozhodnutí vyjadřovat.

Pokud jde o vyjádření žalobkyně označené jako: „Vyjádření se o zahájení řízení a přeplatku za období 5/2010 – 11/2010 ve výši 53.200,- Kč“, toto vyjádření toliko reaguje na oznámení o zahájení řízení o přeplatku. Žalovaný trval na tom, že z obsahu vyjádření se nepodává, že by žalovaná vznášela námitku ohledně vyplňování formuláře za odborné pomoci pracovníka prvostupňového správního orgánu, nebyl tak důvod se k námitce žalobkyně uvedeného obsahu vyjadřovat.

Dle žalovaného z vyjádření žalobkyně rovněž nevyplývají skutečnosti, které by podpořily tvrzení žalobkyně zde uvedené, totiž že „soustředění zájmů rodiny byla více Česká republika jako Slovensko“ (trvalý pobyt žalobkyně na Slovensku až od 28.2.2011 není pro rozhodování relevantní, a to s ohledem na pojetí bydliště posuzovaných osob jak ho přináší koordinační úprava účinná od 1.5.2010, viz. výše).

Žalovaný uvedl, že jeho rozhodnutí splňuje náležitosti rozhodnutí dle § 68 odst. 3 správní řád a nelze mu vytýkat nevypořádání námitek, které nadto z odvolání žalobkyně ani nevyplývají, je zcela v souladu s hmotným i procesním právem, a že odvolací řízení i řízení na prvním stupni netrpí vadami, pro které by bylo nutné rozhodnutí vydaná v těchto řízeních rušit. Navrhoval, aby Krajský soud v Ostravě dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 25.7.2011, č.j. MSK 110760/2011, jakož i obsahem připojeného správního spisu žalovaného. Při řízení o žalobě žalobce přitom krajský soud vycházel z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního, jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu (ust. § 75 soudního řádu správního).

Provedeným dokazováním soud zjistil, že:

- Úřad práce České republiky-Krajská pobočka v Ostravě, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová rozhodl dne 19.5.2011 o povinnosti vrátit přeplatek dávky státní sociální podpory-rodčovský příspěvek ve výši 53.200,- Kč takto: Z. A.,X, vrátit 53.200,- Kč. Účastníci řízení: Z. A., X, . V odůvodnění uvedl, že vzhledem k tomu, že s účinností od 1.5.2010 vstoupilo v platnost nové Nařízení Evropského parlamentu a Rady /ES/ 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, dávka státní sociální podpory rodčovský příspěvek byla přiznána a vyplácena neprávem, a to ode dne 1.5.2010 do 30.11.2010 ve výši 53.200,- Kč. Vznikl tudíž na této dávce přeplatek a žalobkyně je povinna uvedenou částku vrátit. Zákonnou povinnost nesplnila z těchto důvodů: dne 19.1.2011 byly na Úřad práce v Karviné, kontaktní místo Orlová doloženy „Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU“, v kterých je uvedeno, že rodina má centrum veškerých zájmů na Slovensku. Způsob úhrady přeplatku je uveden v příloze tohoto rozhodnutí. Rozhodnuto bylo z moci úřední.

- Proti tomuto rozhodnutí podala jmenovaná odvolání, ve kterém nesouhlasí s vrácením přeplatku. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí vyhodnotil odvolání jako přípustné a včasné.

- Žalovaný rozhodnutím ze dne 25.7.2011, č.j. MSK 110760/2011 změnil rozhodnutí Úřadu práce ČR-krajské pobočky v Ostravě, referátu SSP, kontaktního pracoviště Orlová ze dne 19.5.2011 č.j. 5412/9/KAD/7, o povinnosti vrátit přeplatek dávky státní sociální podpory rodčovský příspěvek ve výši Kč 53.200,- tak, že nově zní: "Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Ostravě, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová, příslušný k rozhodování podle ust. § 66 a § 73 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl dne 19.5.2011 podle ust. § 62 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s Nařízením EP a Rady č. 883/2004 ES, účinném od 1. května 2010, čl. 7 a 11 odst. 3 písm. e), o povinnosti paní A. Z., nar. X, bytem U. 44, 018 01 P. B., S. vrátit přeplatek dávky státní podpory rodčovský příspěvek ve výši 53.200,- slovy padesáttřítisícdevět korun, do dne 20. července 2011".

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že rozhodnutím Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Ostravě, referátu SSP, kontaktního pracoviště Orlová, byla paní A. Z. stanovena povinnost vrátit přeplatek dávky státní sociální podpory rodčovský příspěvek ve výši Kč 53.200,- Kč, neboť "dávka byla přiznána a vyplácena neprávem a to ode dne 1. května 2010 do 30. listopadu 2010. Vznikl tudíž na této dávce přeplatek", který je povinna vrátit.

Ke vzniku přeplatku došlo nesplněním zákonné (oznamovací) povinnosti. Dne 19. ledna 2010 bylo z doloženého formuláře Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU zjištěno, že rodina příjemce dávky má centrum veškerých zájmů na Slovensku.

Poukázal na to, že ve smyslu ustanovení § 62 odstavce 1 zákona o státní sociální podpoře, jestliže byl rodič vyplacen rodčovský příspěvek a nebyly přitom splněny podmínky nároku na tento příspěvek, je rodič povinen vrátit orgánu státní sociální podpory vyplacené částky rodčovského příspěvku, které mu nenáležely.

Uvedl, že k 1. květnu 2010 vstoupilo v platnost Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 987/2009 ES, jako prováděcí Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 ES. Tato změna sebou přinesla mj. nutnost nového posouzení nároku na dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek, a to zejména ve vztahu k institutu bydliště. Jde o nadnárodní právní proces, který ovlivňuje národní právní řád příslušné členské země. Smyslem nařízení je koordinace národních systémů sociálního zabezpečení, zejména odstranění pozitivní nebo negativní diskriminace při provádění sociálního zabezpečení. To je např. v situaci, kdy osoba vykonává výdělečnou činnost v jiném členském státě, než ve kterém má bydliště (a přitom není známa jiná okolnost mající vliv na příslušnost právních předpisu) pak platí, že rodinné dávky jsou poskytovány primárně státem výkonu výdělečné činnosti a stát, v němž má osoba bydliště je státem tzv. sekundárním a poskytuje dávky pouze tehdy, když primární stát předmětnou dávku neposkytuje, případně poskytuje dávku v nižší výměře nebo po kratší dobu. Naopak v případě, kdy výkon výdělečné činnosti je realizován ve shodném státě, ve kterém má osoba bydliště, pak je dávka poskytována tímto primárním státem.

Konstatoval, že předmětné nařízení zejména prolomuje podmínku trvalého pobytu a upravuje další skutečnosti a instituty, které ovlivňují poskytování dávek v situaci, kdy se v řízení či v podmínkách vyskytuje "cizí prvek", což je například situace, kdy o dávku žádá osoba bez trvalého pobytu na území členského státu, vykonává výdělečnou činnost v jiném členském státě než ve kterém má bydliště apod.

Dále uvedl, že ze spisové dokumentace předložené Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, odboru sociálních věcí, vyplývá, že A. Z., roz. G., byla na základě žádosti ze dne 3. listopadu 2009 přiznána dávka státní sociální podpory, rodičovský příspěvek, z důvodu péče o nezl. V.Z., nar. X (která se stala nejmladším dítětem v rodině v měsíci říjnu 2009), a to od měsíce října 2009. Dávka státní sociální podpory - rodičovský příspěvek byla oprávněné osobě vyplácena, a to tak, že naposledy byla dávka vyplacena v prosinci 2010, a to za předcházející měsíc, tj. listopad 2010. Pro účely rodičovského příspěvku, ve smyslu ustanovení § 7 zákona o státní sociální podpoře, tvoří okruh společně posuzovaných osob paní A. Z., nezl. V. Z., pan J. Z., nar. X, nezl. L. Z., nar. X. Dne 9. října 2007 byla úřadu práce doložena pracovní smlouva pana J. Z., uzavřená mezi Hayes Lemmerz Autokola, a. s., se sídlem v Ostravě Kunčicích, a jmenovaným, a to ode dne 1. června 2007 na dobu určitou, do dne 31. května 2008.

Písemností ze dne 11. ledna 2011 byla paní A. Z. vyzvána, aby pro osvědčení rozhodných skutečností doložila pracovní smlouvu manžela a vyplněný tiskopis Doplnující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU. Dne 19. ledna 2011 byl orgánu státní sociální podpory doložen vyplněný tiskopis Doplnující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU, kde v části A. paní A. Z. uvedla jako adresu bydliště: U. 453, 01801 P. B., S. r., kolonky "Výdělečná činnost", "Dávky v nezaměstnanosti" a Důchod" proškrtla, v kolonce "Rodinné dávky" uvedla: ČR,

v kolonce "Zdravotní pojištění" uvedla: RBP. K ostatním společně posuzovaným osobám v části B. bylo uvedeno následující: u osoby L. Z. - adresa bydliště: nevyplněna (tzn. stejná jako u osoby v části A.), kolonky „Výdělečná činnost“, „Dávky v nezaměstnanosti“, „Důchod“, „Rodinné dávky“ proškrtnuty, v kolonce "Zdravotní pojištění" uvedeno: RBP; u osoby V. Z. - adresa bydliště: nevyplněna (tzn. stejná jako u osoby v části A.), kolonky „Výdělečná činnost“, „Dávky v nezaměstnanosti“, „Důchod“, „Rodinné dávky“ proškrtnuty, v kolonce „Zdravotní pojištění" uvedeno: RBP; u osoby J. Z. - adresa bydliště: nevyplněna (tzn. stejná jako u osoby v části A.), v kolonce „Výdělečná činnost" uvedeno: SR, kolonky „Dávky v nezaměstnanosti“, „Důchod“, „Rodinné dávky“ proškrtnuty, v kolonce "Zdravotní pojištění" uvedeno: SR. V části C. žadatelka uvedla, že údaje o společně posuzovaných osobách uvedené v částech A a B jsou platné ke dni 24. červenci 2008.

Dále byla dne 19. ledna 2011 doložena pracovní smlouva pana J. Z., uzavřená mezi NIKA, spol. s r. o., Považská Bystrica, a jmenovaným, a to ode dne 24. července 2008 na dobu neurčitou, do dne 31. prosince 2008 a další pracovní smlouva uzavřená oběma stranami ode dne 1. ledna 2009, na dobu neurčitou. Místo výkonu práce bylo uvedeno - NIKA, spol. s r. o., Považská Bystrica (tj. Slovensko).

Dne 10. února 2011 obdržel Úřad práce v Karviné vyplněný formulář E411 (tj. tiskopis, kterým se v prostoru Evropské unie prokazují rozhodné skutečnosti pro rozhodování o nároku na rodinné dávky a jejich výplatu) ze dne 2. února 2011, ve kterém Úřad práce, soc. vecí a rodiny Považská Bystrica, k rodinným dávkám pana J. Z. uvádí, že v době od 24. července 2008 do dne 2. února 2011 „rodičia nepožiadali o žiadnu sociálnu dávku - príspevok při narození dieťaťa, prídavok na dieťa, rodičovský príspevok", a dále k osobám L. Z. a V. Z. - prídavok na dieťa 0,--, k osobám A. Z. a J. Z. - rodičovský príspevok 0,--.

Dne 14. března 2011 bylo doloženo Potvrdenie o pobyte osob L. Z. a V. Z., ze dne 28. února 2011, dle kterého obě jmenované nezl. jsou přihlášeny k trvalému pobytu na adrese U. 444, P. B., S.; potvrzení vydala obec U. - ohlašovna.

Dne 6. dubna 2011 bylo na žádost paní A. Z., orgánem státní sociální podpory vydáno potvrzení, že jmenovaná nepobírala na území České republiky rodinnou dávku přídavek na dítě na opr. osobu L. Z. a opr. osobu V. Z.

Správní orgán uvedl, že z podkladů, jenž referát státní sociální podpory soustředil, vyplynulo, že rodina má centrum veškerých zájmů na Slovensku, a že Česká republika, s odkazem na Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 ES, o koordinaci systémů soc. zabezpečení, účinné od 1. května 2011, není příslušná k výplatě rodinných dávek, ani k poskytnutí doplatku. Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Ostravě, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová, proto, ve smyslu ust. § 46 odst. 1 správního řádu, písemností ze dne 2. května 2011 (oznámeno dne 9. května 2011) zahájil správní řízení ve věci přeplatku na rodičovském příspěvku, když byl na dávce zjištěn přeplatek ve výši Kč 53.200,- Kč, a to za období od 1. května 2010 do 30. listopadu 2010 a odejmutí dávky ode dne 1. prosince 2010, když nárok na dávku

zanikl dne 1. května 2010. Současně paní A. Z., ve smyslu ust. § 36 správního řádu, vyzval k vyjádření se k podkladům, příp. návrhům na doplnění spisu.

Dne 20. května 2011 obdržel orgán státní sociální podpory písemnost nazvanou "Vyjádření se o zahájení řízení a přeplatku za období 5/2010-11/2010 ve výši 53.200,- Kč", ve kterém paní A. Z. mj. uvádí, že "vyplnila žádost o rodičovský příspěvek na dceru V., který byl špatně vypsán. Mateřská navazovala na tu další, takže jsme zaškrtili, že platí předchozí, jenže manžel mezi tím změnil zaměstnavatele." Nové skutečnosti, jenž by na stanovení nároku na dávku nebo její výši, resp. i vyčíslení přeplatku, měly vliv, doloženy nebyly.

Na základě soustředěných podkladů orgán státní sociální podpory vydal rozhodnutí ve věci povinnosti paní A. Z. vrátit přeplatek dávky státní podpory rodičovský příspěvek ve výši Kč 53.200,-- a odejmutí dávky ode dne 1. prosince 2010. Paní A. Z. se odvolala vůči rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek na dávce.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí posoudil skutečnosti, které vedly k tomu, že paní A. Z. byla stanovena povinnost vrátit přeplatek dávky státní podpory rodičovský příspěvek ve výši 53.200,- Kč, a odvolání jmenované proti tomu rozhodnutí i v rozsahu námitek. Zdůraznil, že k 1. květnu 2010 vstoupilo v účinnost Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 987/2009 ES, jako prováděcí Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 ES a tato změna sebou přinesla mj. nutnost nového posouzení nároku na dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek. Uvedl, že s ohledem na ustanovení čl. 91 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 883/2004 a čl. 97 nařízení č. 987/2009 je třeba nárok na dávky v souvislosti s těmito změnami posoudit nově pro období od účinnosti nového nařízení, neboť nové nařízení pro občany EU ruší předchozí nařízení pro období nároku od 1. května 2010.

Prvky pro určení bydliště, které je důležité při aplikaci pravidel přednosti při překrývání nároků na rodinné dávky, uvádí článek 11 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009. Základním kritériem je střed zájmu, který se posuzuje na základě dostupných a významných informací o skutečnostech, jako jsou podle okolností délka a nepřetržitost přítomnosti na území členského státu a osobní situace osoby (např. místo všech vykonávaných činností, pracovní aktivity a jejich stabilita; rodinná situace osoby a její rodinné vazby, bydlení a jeho stabilita).

Dále konstatoval, že z podkladů soustředěných ve spisové dokumentaci vyplývá, že paní A. Z., vč. osob, jenž tvoří okruh osob společně posuzovaných pro účely rodinných dávek, tj. nezl. L. Z., nezl. V. Z., pan J. Z., mají bydliště na Slovensku, kde mají i trvalý pobyt (hlášení k trvalému pobytu má však jen charakter evidenční, a nekryje se vždy s "bydlištěm", i když tomu tak, jako v tomto případě, být může). Pan J. Z. na Slovensku vykonává výdělečnou činnost. Údaje platí ode dne 24. července 2008, z čehož vyplývá, že soustředění zájmů rodiny (středisko zájmů) je na Slovensku. Kompetentní stát k výplatě rodinných dávek od 1. května 2010 je Slovensko. Z hlediska

koordinace sociálního zabezpečení v rámci EU právních předpisů není Česká republika ani v postavení sekundárního státu. Jelikož dávka byla Českou republikou neoprávněně vyplácena ode dne od 1. května 2010 do 30. listopadu 2010, a to ve výši 7 x 7.600,- Kč, vznikl na ni přeplatek v celkové výši Kč 53.200,- Kč, jenž je povinna paní A. Z. vrátit.

K námitce nesouhlasu s vrácením přeplatku žalovaný uvedl, že paní A. Z. nesplnila, jak dáno ust. § 61 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, svou ohlašovací povinnost, když orgánu vyplácejícímu rodinné dávky neoznámila změny v rozhodných skutečnostech (zejm. výkon výdělečné činnosti manžela), a to v zákonné lhůtě osmi dnů. Přitom žadatel o dávku při podání žádosti vždy stvrzuje svým podpisem, že veškeré údaje uvedené v žádosti jsou pravdivé a že si je vědom(a) případných následků, které by pro něj z nepravdivě uvedených údajů vyplývaly a dále, že si je vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu/ který o dávce rozhoduje/ do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu. O svých povinnostech tak byla žadatelka poučena např. v žádosti ze dne 3. listopadu 2009, kdy svým podpisem zároveň potvrdila správnost a úplnost údajů v žádosti uvedených. Obdobně je poučena o svých povinnostech v každém oznámení o přiznání dávky (např. v oznámení ze dne 3. listopadu 2009, kde se výslovně uvádí: "Jestliže neohlášením rozhodných skutečností nebo jejich ohlášením po stanovené lhůtě 8 dnu dojde k tomu, že Vám byla přiznaná dávka vyplácena neoprávněně nebo přeplácena, jste povinen(a) vzniklý přeplatek vrátit"). V případě rodičovského příspěvku se však nezkoumá zavinění žadatele, jedná se o tzv. objektivní odpovědnost: pokud ale podmínky nároku na tuto dávku splněny nebyly, je rodič povinen vyplacené částky rodičovského příspěvku, které mu nenáležely, vrátit. Přeplatek se vrací orgánu, který dávku vyplácí (naposledy vyplácel). Je zcela v kompetenci prvoinstančního správního orgánu, jaké podmínky pro uhrazení přeplatku stanoví. Je možno dohodnout splátkový kalendář.

Závěrem žalovaný uvedl, že důvod, který vedl odvolací správní orgán ke změně napadeného rozhodnutí je skutečnost, že výrok prvoinstančního správního orgánu neobsahoval příslušné ustanovení právního předpisu, a to Nařízení EP a Rady č. 883/2004, tj. právního předpisu na základě jehož byl posouzen nárok na dávku od 1. května 2010 a bylo rozhodnuto, že dávka nenáleží a vznikl tak přeplatek. Tím došlo k nedodržení ust. § 68 odst. 2 správního řádu, dle kterého výrok rozhodnutí musí být přesný a určitý a obsahovat ustanovení všech právních předpisu, na základě kterých bylo rozhodováno. Uvedené procesní pochybení však nemá vliv na skutečnost, že ke vzniku přeplatku, jenž je příjemce dávky povinen vrátit, došlo.

III.

Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách (§ 67 odst.1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

Náležitosti rozhodnutí jsou uvedeny v § 68 odst.1 správního řádu, dle kterého rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

Podle § 74 odst.1 správního řádu rozhodnutí je vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Rozhodnutí je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek.

Podle odst. 2 téhož ustanovení rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je vykonatelné, je-li v právní moci, a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek, a byla-li stanovena lhůta ke splnění povinnosti, jejím uplynutím.

Je-li žaloba důvodná, soud dle § 78 odst.1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.

IV.

Provedeným dokazováním dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Mezi účastníky bylo nesporné, že žalobkyni byla na základě žádosti ze dne 3.11.2009 přiznána dávka státní sociální podpory rodičovský příspěvek z důvodu péče o nezl. V. Z., nar. X, od měsíce října 2009. Naposledy byla dávka vyplacena v prosinci 2010, za listopad 2010. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky-krajské pobočky v Ostravě, referátu SSP, kontaktní pracoviště Orlová ze dne 19.5.2011 byla žalobkyni odejmuta dávka státní sociální podpory- rodičovský příspěvek ode dne 1.12.2010. Rozhodnutím Úřadu práce ČR- krajské pobočka v Ostravě, referátu SSP, kontaktní pracoviště Orlová bylo rozhodnuto dne 19.5.2011 o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek dávky státní sociální podpory-rodičovský příspěvek ve výši 53.200,- Kč to 20.7.2011. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Rozhodnutí ze dne 25.7.2011 bylo změněno a to tak, že výroku rozhodnutí byla doplněna příslušná ustanovení právních předpisů, zároveň bylo rozhodnuto o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek dávky státní podpory rodičovský příspěvek ve výši 53.200,-Kč.

Krajský soud se neztotožňuje s názorem žalovaného, že rozhodnutí žalovaného je zcela v souladu s hmotným i procesním právem, a že odvolací řízení i řízení na prvním stupni netrpí vadami, pro které by bylo nutné rozhodnutí vydaná v těchto řízeních zrušit.

Naopak výrok rozhodnutí Úřadu práce ČR-krajská pobočka v Ostravě, referát SSP, kontaktní pracoviště Orlová ze dne 19.5.2011 ve znění: Z. A., X, vrátit 53.200,- Kč. Účastníci řízení Z. A., X, O. 938, L., je v rozporu s ustanovením § 68 odst.1 správního řádu. Z tohoto znění výroku není patrné, že jmenovaná je povinna vrátit uvedenou částku a není ani patrné v jaké lhůtě má požadovanou částku uhradit. Pouze ze záhlaví rozhodnutí lze zjistit, že se jedná o rozhodování ve věci vrácení přeplatku dávky státní sociální podpory-rodičovského příspěvku.

Pokud se jedná o rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 25.7.2011, kterým změnil výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, pak správní orgán pominul skutečnost, že rozhodoval 25.7.2011, když lhůtu k plnění stanovil do 20.července 2011. Tato skutečnost pak způsobuje nezákonnost rozhodnutí.

Nezákonnost rozhodnutí spatřuje soud ve vnitřní rozpornosti rozhodnutí, když rozhodnutí žalovaného zavazuje žalobkyni k zaplacení požadované částky nejpozději do 20. července 2011, ač rozhodnutí bylo vydáno až dne 25.7.2011. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je vykonatelné, je-li v právní moci a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti. O povinnosti žalobkyně uhradit žalovaným požadovanou částku může být rozhodnuto v přiměřené lhůtě následující po dni vydání rozhodnutí, nikoliv dříve, než o její povinnosti bylo rozhodnuto vykonatelným rozhodnutím.

Vzhledem k výše uvedenému se pak již krajský soud nezabýval dalšími námitkami žalobkyně, jak je uvedla v žalobě ze dne 17.8.2011.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů právního zastoupení advokáta se ve správním soudnictví řídí vyhláškou č. 177/1996 Sb. Odměna advokáta byla stanovena za dva úkony právní služby po 2.100,- Kč (§ 9 odst. 2, § 7 vyhl.č. 177/1996 Sb.), tj. 4.200,- Kč, 1x odměna 3.100,- Kč a 3x náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300,- Kč, tj. 900,- Kč, tj. 8.200,- Kč.

Protože advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen DPH), podle § 35 odst.8 s.ř.s. se zvyšuje odměna o částku odpovídající DPH, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. K přiznané odměně tedy náleží 21% z částky 8.200,- Kč, tj. 1.722,- Kč,- Kč, celkem tedy náleží 9.922,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 17. září 2013

JUDr. Bohuslava Drahošová
- samosoudkyně -